

DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Lect. univ. drd. Vlad Mihai Dorel

1. NOTIUNEA DE INVENȚIE BREVETABILĂ.

O invenție este brevetabilă dacă este nouă, rezultă dintr-o activitate inventivă și este susceptibilă de aplicare industrială. Invenția brevetabilă poate avea ca obiect un produs, un procedeu sau o metodă. Invenția având ca obiect un nou soi de plantă, un hibrid sau o nouă rasă de animal este brevetabilă dacă acestea sunt noi, distincte, omogene și stabile. O invenție este nouă dacă nu este conținută în stadiul tehnicii. Stadiul tehnicii include toate cunoștințele care au devenit accesibile publicului până la data înregistrării cererii de brevet de invenție sau a priorității recunoscute. Divulgarea invenției nu este luată în considerare în cazul în care emana de la inventator sau succesorul său în drepturi și s-a produs în intervalul de 12 luni care a precedat înregistrarea cererii de brevet de invenție sau a priorității recunoscute. O invenție este considerată ca implicând o activitate inventivă dacă, pentru o persoană de specialitate în acel domeniu, ea nu rezultă în mod evident din cunoștințele cuprinse în stadiul tehnicii. O invenție este susceptibilă de aplicare industrială dacă obiectul ei poate fi folosit cel puțin într-un domeniu de activitate din industrie, din agricultura sau din orice altă activitate și poate fi reprodus cu aceleași caracteristici ori de câte ori este necesar. Soiurile de plante, hibridii sau rasele de animale, ce fac obiectul unei invenții, trebuie să-și mențină omogenitatea și stabilitatea caracterelor relevante după înmulțiri repetate, la încheierea fiecărui ciclu de reproducere și trebuie să nu fi fost comercializată sau oferită spre vânzare. Nu sunt brevetabile invențiile contrare ordinii publice și bunelor moravuri. Nu sunt considerate invenții brevetabile: - ideile, - descoperirile, - teoriile științifice, - metodele matematice, - programele de calculator în sine, - soluțiile cu caracter economic sau de organizare, - metodele de învățământ și instruire, - regulile de joc, - sistemele urbanistice, - planurile și metodele de sistematizare, - fenomenele fizice în sine, - rețetele culinare, - realizările cu caracter estetic.

CATEGORII DE INVENȚII BREVETABILE- brevetul de invenție poate fi acordat pentru orice invenție ce are ca obiect un produs nou sau un procedeu.

Produsul nou-este un corp determinat cu compoziție sau structură particulară ce îl diferențiază de alte corpuri.

Procedeul este metoda ce conduce la obținerea unui rezultat sau produs nou.

Clasificare invenții:

- 1) după stadiul tehnicii, invențiile pot fi: pionier(absolut noi) și obișnuite;
- 2) după gradul de complexitate: -invenții simple, -invenții complexe;
- 3) în funcție de subiectul invențiilor: -invenții libere (create de inventatori independenți); -invenții de serviciu(create de unul sau mai mulți salariați);

2. NOUȚATEA, CONDIȚIE DE FOND PENTRU BREVETAREA UNEI INVENȚII.

Pentru ca o invenție să fie brevetabilă: -trebuie să fie nouă; -să implice o activitate inventivă; -să fie susceptibilă de aplicare industrială

. NOUȚATEA-pentru invenții nouă trebuie să fie absolută în timp și în spațiu. Stadiul tehnicii cuprinde tot alitatea cunoștințelor accesibile publicului prin orice mijloc până la data depozitării cererii de brevet.

Notiunea de public nu include persoane care sunt tinute sa pastreze secretul informatiei in legatura cu inventia. Criteriul cu care se aprecieaza noutatea unei inventii este efectul nou ce nu poate fi prevazut dinainte si care este determinant pentru stabilitatea noutatii potrivit practicii OSIM. Crecetarea anterioritatilor este nelimitata in timp si spatiu daca noutatea trebuie sa fie absoluta, raportata la stadiul tehnicii mondiale.

3. CATEGORII DE PRIORITĂȚI ȘI REGIMURILE LOR JURIDICE.

a) Prioritatea de depozit national reglementar: cererea de brevet continand datele de identificare ale solicitantului insotita de descrierea inventiei, desene explicative se depune la OSIM si constituie depozit national reglementar. De la data depunerii cererii solicitantul dobandeste un drept de prioritate fata de alta persoana. Cererea de brevet de inventie se inscrie in Registrul National al Cererilor de Brevet si datele din cerere sunt secrete pana la solutionarea cererii.

b) prioritatea unionista ;c) prioritatea de expozitie: expunerea unei inventii intr-o expozitie nationala oficiala, organizata intr-unul din statele membre ale Conventiei de la Paris sau Organizatia Mondiala a Comertului nu e distructiva de noutate daca autorul inventiei formuleaza cereri de brevet in max 6 luni de la la data expunerii obligatiilor inventiei.

4. ACTIVITATEA INVENTIVĂ ȘI APLICAREA INDUSTRIALĂ , CONDIȚII DE FOND POZITIVE PENTRU BREVETAREA UNEI INVENȚII.

Activitatea inventiva- o inventie implica o activitate inventiva daca pentru o persoana de specialitate nu rezulta in mod evident din cunostintele cuprinse in stadiul tehnicii mondiale. Activitatea inventiva exista atunci cand tehnica curenta este depasita in principiu, mijloacele de realizare sau rezultatele obtinute.

Aplicarea industrială- o inventie e susceptibila de aplicare industrială atunci cand obiectul sau poate fi utilizat cel puțin intr-unul din domeniile industriale(inclusiv agricultura). O inventie e susceptibila de aplicare industrială atunci cand ea poate fi folosita in mod repetat cel puțin intr-unul din domeniile vietii economice sau sociale. Aplicarea industrială poate fi facuta atat in prezent cat si in viitor.

5. INVENȚIILE DE SERVICIU .

În functie de titular si conditiile lor de realizare inventiile pot fi: libere si de serviciu. In principiu o inventie apartine realizatorului ei. Reguli aplicabile inventiei de serviciu –art 5 din l 64/91. inventiilor de serviciu le sunt aplicabile atat regulile L64/91 cat si normele de dreptul muncii.

CALSIFICARE:

A) Inventii realizate de salariat si brevetate pe numele unitatii: inventii realizate de un salariat in executarea unui contract de munca ce prevede o misiune inventive incredintata in mod explicit sunt brevetate pe numele unitatii. Inventii realizate de salariat in baza unui contract de cercetare sunt brevetate de unitatea care a comandat cercetarea. Ambele categorii de inventii –inventatorul si unitatea au obligatia sa se informeze in scris asupra stadiului realizarii inventiei. Atat angajatorul cat si inventatorul au obligatia sa se abtina de la orice divulgare. Dupa realizarea inventiei unitatea are obligatia ca in termen de 60 de zile sa depuna la OSIM cerere pentru eliberarea brevetului. Termenul de 60 de zile este un termen de decadere. Daca unitatea nu a formulat cerere la OSIM, dupa implinirea atermenului de 60 de zile de la brevet apartine salariatului. Dupa depunerea cererii de unitate are obligatia de a-l informa pe inventator asupra stadiului examinarii cererii in cadrul OSIM. Inventatorul are obligatia

sa acorde la cererea titularului de brevet asistenta tehnica pe baza de contract pentru aplicarea inventiei. Inventatorul are dreptul la o remuneratie suplimentara. Remuneratia suplimentara isi are izvorul in lege , motiv pentru care inventatorul o poate obtine chiar daca nu este prevazut in contractul sau de munca.

B) Inventia realizata de salariat brevetata pe numele salariatului: inventiile realizate de salariat in executarea unui contract de munca fara sa aiba in mod explicit incredintata o misiune inventiva sunt brevetate pe numele salariatului. Inventiile sunt considerate de serviciu numai daca inventatorul a realizat inventia in exercitarea functiei sale in domeniul de activitate al unitatii prin folosirea cunostintelor si mijloacelor fie in unitate sau chiar cu ajutorul material al unitatii. Brevetul de inventie va fi eliberat la cererea salariatului inventator si nu unitatii. Unitatea are doar un drept de preferinta la incheierea unui contract privind inventia realizata de salariat. Dreptul de preferinta trebuie exercitat in 3 luni de la oferta salariatului. Conditiiile ofertei: oferta trebuie sa fie: serioasa, ferma, neviciata, completa. Daca unitatea nu accepta oferta in termen de 3 luni inventia devine libera.

6. CONTRACTUL DE CESIUNE A DREPTURILOR , NASCUTĂ ÎN LEGĂTURĂ CU INVENȚIA.

CONTRACTUL DE CESIUNE instrumentul juridic prin care se transmite in tot sau in parte dreptul la brevetul de inventie si implicit folosinta exclusiva a inventiei, de la titularul de brevet la o alta persoana in schimbul unui pret. Atunci cand contractul de cesiune este incheiat cu titlu gratuit prin analogie aplicam regulile de la donatie, mai putin cele ce privesc forma acesteia. Cesiunea poate fi: a) totala, atunci cand are ca obiect toate drepturile ce izvoresc din brevet pentru intregul teritoriu pe care inventia este protejata; b) partiala- atunci cand se transmit doar o parte din dr ce izvoresc din brevet pentru intregul teritoriu pe care inventia este protejata sau pentru o parte a acestuia.

DREPTURILE CE SE TRANSMIT PRIN CONTRACT DE CESIUNE: indiferent ca este cu titlu oneros sau gratuit prin cesiune nu se transmit dr personal-nepatrimoniale. Se pot transmite: 1) dr de proprietate(folosinta exclusiva) in totalitate sau in parte dupa cum inventia a fost transmisa prin cesiune totala sau partiala; 2) dr la actiune in contrafacere pentru actele ulterioare date incheierii contractului de cesiune.

FORMA CONTRACTULUI DE CESIUNE: daca legea nu prevede nici o conditie de forma, contractul de cesiune este consensual. Formalitatile de inscriere la OSIM a cesiunii sunt necesare pentru opozabilitate fata de terti. Intre parti contractul de cesiune produce efecte de la momentul incheierii lui. Fata de terti efectele se produc incepand cu data publicarii in buletinul oficial de proprietate industrială a contractului de cesiune.

CONDITII DE FOND: conditii generale si conditii de fond speciale: cedentul trebuie sa fie proprietar al inventiei, adica titular de brevet. Obiectul cesiunii il constituie un brevet de inventie in vigoare la momentul incheierii contractului.

EFFECTELE CONTRACTULUI DE CESIUNE :

OBLIGAȚIILE CEDENTULUI: a) obligatia de predare- remiterea obiectului contractului se traduce prin obligatia de a tolera actele de exploatare i inventiei de catre cesionar. Ca obligatii accesorii predarii cedentul trebuie sa puna la dispozitia

cesionarului tot ce este necesar exploatarii obiectului contractului. Cedentul nu are obligatia de a acorda asistenta tehnica, daca aceasta se acorda la cererea cesionarului contra cost pe baza de contract; b) obligatia de garantie- cedentul trebuie sa asigure linistea si utila folosinta a obiectului contractului. Trebuie sa garanteze pentru evictiune. Fapta tertului/cedentului poate sa constea in contrafacere. Contrafacerea este reproducerea fara drept de a produce, comercializare a obiectului unei inventii brevetate; c) cedentul este obligat sa garanteze pentru cesionar pentru viciile ascunse ale brevetului. Vicii ascunse: nulitatea brevetului; brevet expirat; titular decazut din dreptuti.

OBLIGATIILE CESIONARULUI: a) plata pretului- poate fi stabilita intr-o suma globala sau intr-un procent din sumele realizate prin exploatarea inventiei. Conditiiile pretului: sa fie exprimat in bani, produse sau mixt; determinat sau determinabil; sincer; serios.; b) prin contract se poate stipula ca cesionarul sa aibe obligatia sa exploateze inventia, clauza ce este prezenta mai ales cand pretul este stabilit ca un procent din sumele realizate prin exploatarea inventiei.

II. drepturile ce izvoresc din brevet pot fi transmise si prin mostenire legala sau testamentara. Transmiterea este cu titlu gratuit si obligatie de garantie.

III. aportul la o societate comerciala: titularul unui brevet, il poate transmite unei societati comerciale, in proprietate sau in folosinta. Asociatul care aporteaza un brevet de inventie are fata de societate aceleasi obligatii ca ale cedentului dintr-un contract de cesiune sau de licenta.

7. CONTRACTUL DE LICENȚĂ A DREPTURILOR NASCUTE ÎN LEGATURĂ CU INVENȚIA.

Contractul de licență este contractul prin care titularul de brevet transmite unei alte persoane in totalitate sau in parte dreptul de folosinta asupra unei inventii brevetate in schimbul unei plati numita scadenta.

CARACTERE JURIDICE: contractul nenumit; se aplica prin analogie regulile de la locatiune; sinalagmatic; consensual; in principiu cu titlu oneros dar poate fi si cu titlu gratuit; cu executare succesiva, dar poate fi si cu executare dintr-o data; intuituu personae; partile sunt cedent si cesionar.

TIPURI DE LICENTE:

1) al intinderii contractului de licenta: licente simple; licente exclusive; licente absolute; a) prin licenta simpla –concesionarul dobandeste folosinta inventiei, titularul brevetului pastrandu-si atat dreptul de a folosi personal inventia cat si dreptul de a incheia cu alte persoana titluri de licenta pentru aceeasi inventie;

b) prin licenta exclusiva- se transmite concesionarului una dintre formele de realizare a inventiei pe o anumita durata si pe un anumit teritoriu. Titularul brevetului nu mai poate exploata inventia pe durata si teritoriul prevazut in contract, dar poate exploata nu transmite pentru po alta perioada de timp si pe alt teritoriu;

c) licenta absoluta- situatie in care titularul brevetului nu mai poate exploata in nici un fel inventia pe perioada si teritoriul la care se refera exclusivitatea.

2) in functie de natura activitatii: licente de fabricatie; lecente de exploatare; licente de vanzare; 3) dupa intinderea in timp: licente limitate si licente nelimitate.

4) dupa obiectul lor: 1 de brevet; 1 de marca; 1 de know-how; 1 de desen sau model industrial.

5) dupa temeiul juridic al transmiterii: licenta legala si licenta voluntara.

CONDITII DE FOND PENTRU CONTRACTUL DE LICENTA DE BREVET: conditii generale –art948 c civil; si conditii speciale : cedentul sa fie titular de brevet. Obiectul contractului de licenta trebuie sa fie un brevet in vanzare la momentul incheierii contractului. Obiectul contractului de licenta nu poate fi un brevet expirat.

CONDITII DE FORMA: in transcrierea la OSIM a contractului de licenta si publicarea lui in BOP este necesara pentru opozabilitate fata de terti. Intre parti contractul produce efecte din momentul incheierii lui.

EFFECTELE CONTRACTULUI DE LICENTA: obligatiile cedentului: a) obligatia de predare a obiectului: transmiterea folosintei temporare a inventiei cel mult pe perioada de valabilitate a brevetului. Folosinta brevetului este un drept de creanta spre deosebire de folosinta exclusiva care se transmite prin contract de cesiune; b) obligatia de garantie: pentru evictiune si pentru vicii. Cedentul trebuie sa asigure linistita si utila folosinta a inventiei si trebuie sa raspunda pentru viciile ascunse ale acesteia. Cedentul garanteaza doar ca obiectul inventiei este tehnic realizabil si exploatabil. El nu garanteaza pentru valoarea comerciala sau rentabilitatea exploatarei inventiei; c) la incetarea contractului de licenta cedentul are obligatia de a prelua stocul de produse realizate pe baza de licenta de nevandute; d) plata anualitatilor(taxele anuale necesare mentinerii brevetului in vigoare).

OBLIGATIILE CONCESIONARULUI :

- a) obligatia de plata a pretului- pretul poate fi stabilit global sau esalonat. Poate fi exprimat in bani, produse sau mixt; trebuie sa fie determinat sau determinabil; sincer si serios.
- b) obligatia de a exploata inventia: este o obligatie reala . exploatarea inventiei trebuie sa fie: serioasa, efectiva si leala.
- c) sa-l apere pe titularul de brevet impotriva uzurparii;
- d) la incetarea contractului, cesionarul trebuie sa sisteze exploatarea inventiei.

INCETAREA CONTRACTULUI DE LICENTA:

- 1) reziliere: conventionala si judiciara;
- 2) anulara brevetului;
- 3) moartea concesionarului.

8. NOTIUNEA DE KNOW- HOW.

REALIZARILE TEHNICE CU CARACTER DE NOUTATE SAU KNOW-HOW: know-how este recunoscut ca obiect de proprietate industriala si socotit ca un element real al patrimoniului unei intreprinderi. el nu face obiectul unei reglementari specifice dar mai multe legi fac referire la el. Know-how inseamna „ a stii cum” .

know-how este un ansamblu de cunostinte tehnice nevrebetabile sau brevetabile dar nevrebetabile necesre fabricarii, functionarii sau comercializarii unor produse, tehnologii or procedee. El trebuie sa aibe caractr de noutate si originalitate. Legea 79/97 privind regimul juridic al francizei defineste know-how-ul ca fiind anasamblul de formule, definitii tehnice, doc, desene, modele, schite si procedee cae servesc la fabricarea si comercializarea unui produs. Elemnte componente ale know-kow-ului : abilitatea tehnica; experienta tehnica-rezultat al unei practici industriale indelungae poate fii fixata pe un suport material si este transmisibila prin acord de asistenta tehnica. Experienta tehnica cuprinde atat cunostinte tehnice cat si modalitati specifice de aplicare a acestora.

Caracterele know-how a) caracter practic este transmisibil, se poate face prin comunicare mai puțin în situația când know-how este dat doar de abilitatea tehnică; b) – protecția know-how se realizează în fapt prin nedivulgare. Detinatorul trebuie să ia toate măsurile pentru păstrarea secretului. Mijloace de apărare : detinatorul know-how are la dispoziție doar acțiunea în concurență neloyală, know-how nefiind reglementat și protejat de o lege specială, titularul nu are la îndemână protecția prin acțiune în contrafacere. Contracte de comunicare al know-how transmiterea know-how se realizează prin contracte de comunicare denumite în practică contracte de licență know-how. Contractul de comunicare know-how este: numit, consensual, oneros dar și cu titlu gratuit, comutativ, sinalarmatic, cu executare dintr-o dată. În ce privește regulile aplicabile acestui contract se aplică regula de la vânzare cumpărare sau de la locațiune în funcție de caracterul temporar sau definitiv al transferului. EFECTELE CONTRACTULUI DE COMUNICARE A know-how: a) obligațiile comunicantului: de a transmite cunoștințele tehnice ce formează obiectul know-how; de exclusivitate, de a nu transmite know-how și altor pers. ; obligația de confidențialitate - comunicantul este obligat ca după încheierea contractului să nu divulge cunoștințele tehnice altor persoane; obligația de a comunica după încheierea contractului perfecționările și ameliorările aduse know-how cu posibilitatea plății unui preț distinct pentru acestea; obligația de garanție obligația beneficiarului – obligația de exclusivitate – beneficiarul este obligat să folosească exclusiv know-how comunicat, ne transmite altor persoane; - să înceteze exploatarea know-how după data stipulată în contract; să păstreze secretul know-how; - obligația de a plăti prețul.

9. NOTIUNEA DE MARCĂ.

MARCA ȘI INDICAȚIILE GEOGRAFICE: marca este un bun mobil incorporat care spre deosebire de alte obiecte de proprietate industrială este susceptibilă de o protecție infinită prin reînnoirea succesivă a depozitului. Marca este un element incorporeal al fondului de comerț, destinat să atragă clienții pentru un produs sau un serviciu, motiv pentru care este considerat ca face parte din categoria drepturilor de cliență. Legea 84/98: marca este un semn susceptibil de reproducere grafică ce servește la deosebirea produselor sau serviciilor unei persoane de cele aparținând altor persoane.

Caracterele marcii:

A) marca este facultativă – titularul are dreptul și nu obligația de a marca produsele sau serviciile sale. Există totuși bunuri cum sunt bijuteriile și pietrele prețioase care pentru a fi garantată valoarea lor există obligația marcării acestora instituită prin norme emise de BNR.

B) individualitatea- dreptul la marca are caracter individual și aparține unei singure persoane. Fizice sau juridice în mod exclusiv sau în coproprietate.

C) caracterul independent se traduce prin situația calitatii unui produs care fiind ilicit în situația invenției consecința este nulitatea brevetului în cazul marciilor caracterul ilicit al produsului marcat nu atrage nulitatea marcii.

Deosebirea dintre marca și semnele distinctive: denumirea comercială are aceiași accepțiune cu cea de firmă. Emblema este un semn pe care comerciantul și îl atribuie în scopul de a-l deosebi de alți comercianți din aceeași ramură, în consecință atât firma cât și emblema ajută la diferențierea comercianților între ei. Marca este emblema distinctivă care diferențiază produsele fără serviciile unei persoane de cele asemănătoare aparținând altei persoane. Firma este obligatorie, marca este facultativă. Firma poate fi înstrăinată odată cu fondul de comerț marca poate fi transmisă separat de fondul de comerț cât și odată cu acesta. Firma nu este apărută împotriva folosirii nelegale decât prin acțiune în

concurrenta neloiala pe cand marca este protejata in principiu prin actiune in contrafaceri, cat si prin actiune in concurrenta neloiala. semne sucesibile de a constituii marci: cuvinte, desene, litere, cifre, elemnte figurative, forme bi si tridimensionale, orice combinatii a acestor semne.

Functiile marcii:

Diferentierea produselor si serviciilor unui comerciant de cele asemantoare ale altui comerciant. Concurrenta – individualizarea produsului unui comerciant, marca este un mijloc de atragere a clientelei care se orienteaza catre marcile de produse care au castigat o buna reputatie. Functia de concurrenta a marciilor este in strnsa coleratie cu cea de garantie a produsului si cea de organizare a piesei.

Garantia calitatii aceasta functie nu este consacrata legislativ in consecinta nesanctionata de lege. Marca devine pt consumator un mijloc de recunoasterea a produsului datorita calitatii acestuia si creaza o legatura morala intre producator si consumator. Diminuarea calitatii produselor marcate decatre producator are consecinte in timp, o sanctiune din partea cumparatorului care isi orienteaza preferintele catre alta marca. Functia de garantie a calitatiieste practic si o functie de protectie a consumatorului.

Reclama este cea care scoate in evidenta caracteristicile industriale ale marcii fata de produs astfel incat o reclama bine condusa transforma marca intr un simbol areprezentarii produsului. In consecinta consumatorul vafii atras de marca in primul rand care garanteaza provenienta si calitatea produsului.

Organizarea pietei - prin marca se reglementeaza raportul intre cerere si oferta pt un anumit produs astfel incat marca devine un instrument de maketing fiind folosita si la procoza cererii de produse sau servicii pt o anmita categorie de consumatori.

Categorii de marci:

A) marca individuala este un semn sucesibil de reprezentare grafica servind la deosebirea produselor sau a serviciilor unei pesoane de cele ce apartine altei persoane.

B) marca notorie: este marca larg cunoscuta in romania la data depunerii cereri de inregistrare sau la data prioritatii revendicate de cereri;

C) marca celebra este marca larg cunoscuta dar nu doar in romania ci si in strainatate;

D) marca colectiva este marca destinata a servi la deosebirea produselor ori serviciilor unei asociatii de produse ori serviciile altor asociatii. Titulari al unei marci colective pot fii numai persoanele juridice, asociatiile de fabricanti, comercianti ori prestatori de servicii. Marca colectiva nu poate fii transmisa de titulari decat cu acordul tuturor mebrilor asociatiei.

E) marca de certificare: este marca care indica faptul ca produsul in serviciu pt care este utilizata sunt certificate de titularii marcii in privinta materialelor folosite, modului de fabricare, etc. Marcile de certificare sunt marci individuale.

F) marca de fabrica si de comert: marca de fabrica individualizeaza un produs individual. Marca de comert individualizeaza un fabricat al unei anumite categorii de produse. Marcile de comert desemneaza comerciantii ori distribuitorii unei anumite categorii de produse.

G) marcile simple si cele combinate: marcile simple suntalcatuite dintr un semn distinctiv, celecombinatate reunsc mai multe semne distinctive sucesibile de a fii protejat.

H) marci verbale figurative si sonore: cele verbale sunt alcatuite din semne constand in nume , denumiri, cifre. Cele figurative cuprind reprezentatii grafice si pot fii embleme desene culori. Cele sonore sunt alcatuite din sunete.

Conditii de fond pentru protejarea marciilor:

distinctivitatea: un semn este distinctiv cand are forta de a individualiza un produs, el nu trebuie sa fie banal sau generic si trebuie sa constituie un reper ce permite consumatorului sa identifice un produs de alte produse din aceiasi categorie

STINGEREA DREPTULUI LA MARCA:

1. expirarea duratei de protectie: este un mod de stingere sistemului atributiv la implinirea termenului de protectie de 10 ani, protectia expirand de drept. Daca titularul marcii inoieste durata de protectie inainte de expirarea termenului de 10 ani dreptul la marca nu inceteaza.
2. renuntarea titularului la dreptul sau asupra marcii: poate intervenii numai dupa ce marca e inregistrata. Declaratia de renuntare trebuie facuta expres la OSIM de titularul marcii sau un imputernicit al acestuia. Renuntarea poate fii toatal sau partial. Renuntarea toatala atunci cand titularu renunta la toate produsele pt care marca a fost inregistrata. Renuntarea produce efecte numai dupa inscrierea ei in registrul national al marcilor.
3. abandonul marcii este o renuntare tacita la dreptul la marca.
4. caducitatea reprezinta neplata taxei pt prelungirea protectiei, efectele fiind de caderea titularului din dreptul la marca.
5. decaderea se datoreaza nerespectarii de catre titularul marcii in mod culpabil a obligatiei de exploatare. Decaderea intervine aatunci cand marca nu a facut obiectul unei folosiri efective pt o perioada neintrerupta de 5 ani. Pt a intervenii decaderea titularului trebuie sa nu foloseasca din culpa 5 ani nici unul dintre produsele sau serviciile pt care marca a fost inregistrata.
6. anulara marcii este o sanctiune ce intervine dupa inregistrarea eiatunci cand se constata ca nu au fost respectate conditiile de fond sau de forma pe inregistrarea marcii. Anulara inregistrarii marcii poate fii ceruta de orice persoana interesata in termen de 5 ani de la data inregistrarii

9A. CONTRACTUL DE CESIUNE ȘI DE LICENȚĂ ASUPRA MĂRCII.

Noțiune. - Contractul de cesiune de marcă este contractul prin care titularul mărcii, în calitate de cedent, transmite cesionarului, în tot sau în parte, cu titlu oneros sau cu titlu gratuit, dreptul exclusiv de exploatare a mărcii.

Specific cesiunii de marcă este obiectul său, care constă în însăși transmiterea dreptului subiectiv de proprietate industrială asupra mărcii.

Clasificare

După întinderea dreptului transmis, cesiunea poate să fie *totală* (dacă dreptul este transmis în întregime) sau *parțială* (dacă dreptul este transmis numai în parte).

a) Cesiunea parțială din punct de vedere teritorial. - Din rațiuni de protecție a concurenței și a liberei circulații a bunurilor, precum și de evitare a confuziei în rândul consumatorilor, legea *a interzis* cesiunea de marcă parțială din punct de vedere teritorial.

b) Cesiunea parțială din punct de vedere profesional. - Este permisă, în schimb, cesiunea parțială din punct de vedere al claselor de produse sau servicii.

De aceea, este recomandabil ca obiectul contractului de cesiune să îl constituie toate mărcile identice sau similare pentru produse identice sau similare ale cedentului, chiar dacă acesta nu le-a folosit pe toate până la data încheierii contractului. Dacă acest lucru nu este posibil, cesionarul ar trebui să insiste pentru introducerea în contract a unei clauze prin care cedentul să se oblighe să nu folosească în viitor mărcile similare reținute. Această prevedere ar trebui însoțită și de introducerea unei clauze penale prin care să se evalueze anticipat despăgubirile care urmează a fi primite de cesionar în cazul încălcării

de către cedent a acestei obligații. În acest mod sunt protejate în mod corespunzător atât interesele consumatorilor, cât și acelea ale părților contractante înseși

.c) Cesiunea unei cote-părți din dreptul asupra mărcii. – Considerăm că ne aflăm în ipoteza unei asemenea cesiuni în următoarele cazuri:

1. Marca a fost înregistrată pe numele mai multor persoane, fizice și/sau juridice, care devin astfel cotitulari ai acelei mărci. Unul dintre acești cotitulari poate ceda unui cesionar cota-parte ideală și abstractă pe care o deține din dreptul asupra mărcii. În urma unei astfel de cesiuni, cesionarul dobândește exact poziția juridică a cedentului, respectiv devine cotitular al dreptului la marcă alături de cotitularul care nu a cedat cota sa.

2. Titularul exclusiv al unei mărci cedează o cotă-parte din dreptul asupra mărcii. În această ipoteză, cedentul și cesionarul devin cotitulari ai aceleiași mărci.

“Înregistrarea unei mărci poate fi cerută individual sau în comun de persoane fizice sau juridice

d) Cesiunea dreptului asupra mărcii pentru o perioadă de timp determinată. – Se pune întrebarea dacă, în temeiul contractului de cesiune de marcă, cesionarul poate dobândi dreptul exclusiv asupra mărcii pentru o perioadă mai scurtă decât durata de validitate a certificatului de înregistrare.

În opinia noastră, principiul libertății convențiilor impune un răspuns pozitiv la această întrebare. Deși are efectul unei cesiuni parțiale, această operațiune juridică poate fi concepută ca o dublă cesiune totală a dreptului la marcă.

După scopul urmărit de părți la încheierea contractului, cesiunea poate fi cu titlu gratuit sau cu titlu oneros.

Cesiunea cu titlu gratuit se poate realiza prin act unilateral sau prin contract. Cesiunea cu titlu gratuit prin act unilateral poate fi făcută numai pentru cauză de moarte și are natura juridică a unui legat *testamentar*.

Contractului de cesiune cu titlu gratuit i se vor aplica regulile prevăzute de Codul civil pentru *contractul de donație*.

În cazul cesiunii cu titlu oneros, contractul va fi supus regulilor generale prevăzute de Codul civil pentru *contractul de vânzare-cumpărare sau de schimb*, în funcție de natura contraprestației, o sumă de bani sau, respectiv, un alt bun.

După raportul cu transmiterea unui alt bun, cesiunea de marcă poate fi *principală* sau *accesorie*.

Cesiunea de marcă este *principală* atunci când este independentă de transmiterea altui bun. După cum am arătat,¹ legea permite transferul mărcii independent de fondul de comerț din care face parte. De asemenea, conform art. 40 alin. 3, « *În cazul în care patrimoniul titularului mărcii este transmis în totalitatea sa, această transmitere are ca efect și transferul drepturilor cu privire la marcă. Transmiterea unor elemente din patrimoniul titularului nu afectează calitatea de titular al dreptului la marcă* ».

Condiții de formă. Opozabilitatea cesiunii față de terți

Contractul de cesiune a mărcii este un *contract solemn*. Potrivit art. 40 alin. 1 teza finală, « *Cesiunea trebuie făcută în scris și semnată de părțile contractante sub sancțiunea nulității*. » Rezultă că legea impune *ad validitatem* condiția formei scrise a contractului. Tot *ad validitatem*, consimțământul trebuie să fie exprimat prin semnătura părților sau a reprezentanților lor, aplicată pe înscris. În situația în care contractul de

cesiune este încheiat prin mandatar, atunci procura trebuie dată de asemenea în formă scrisă și semnată de mandant.²

Sanctiunea nerespectării oricăreia dintre aceste două condiții de formă – forma scrisă sau semnătura părților - este *nulitatea absolută* a contractului de cesiune.

Efectele contractului de cesiune de marcă

În cele ce urmează, ne vom referi la efectele contractului de cesiune de marcă cu titlu oneros, care este mai frecvent întâlnit în practică și ridică cele mai numeroase probleme. Deoarece efectele acestui contract nu se bucură de o reglementare specială, ele urmează a fi guvernate de regulile prevăzute de Codul civil pentru efectele contractului de vânzare-cumpărare, inclusiv cele referitoare la efectele cesiunii bunurilor necorporale.

Contractul de cesiune de marcă cu titlu oneros este un contract sinalagmatic întrucât dă naștere la obligații în sarcina ambelor părți, care sunt reciproce și interdependente. În cele ce urmează, vom analiza efectul translativ de drepturi al contractului, obligațiile cedentului și obligațiile cesionarului.

Transferul dreptului exclusiv asupra mărcii

Potrivit regulilor de drept comun din materia contractului de vânzare-cumpărare (art. 1295 C. civ.), transferul dreptului asupra mărcii operează automat între părți, prin efectul încheierii valabile a contractului. În consecință, exceptând cazul în care, printr-o clauză expresă, părțile au convenit să supună transferul dreptului asupra mărcii unei modalități determinate – termen sau condiție – efectul translativ de drepturi al contractului de cesiune de marcă se produce în chiar momentul încheierii acestui contract.

Transferul dreptului asupra mărcii implică și transmiterea dreptului de a introduce acțiunea în contrafacere, care apare ca un accesoriu al dreptului exclusiv de exploatare.

În legătură cu acest aspect se ridică următoarele probleme:

Întâi, se pune problema cine are calitatea procesuală de a introduce acțiunea în contrafacere și/sau în concurență neloială pentru actele de contrafacere și/sau de concurență neloială săvârșite anterior cesiunii de marcă. În lipsa unei prevederi contractuale contrare, se consideră că, împotriva acestor acte, cedentul păstrează dreptul de a introduce acțiunile corespunzătoare.

În fine, pentru actele săvârșite de terți ulterior înscrierii contractului de cesiune, calitatea de a introduce acțiunea în contrafacere și/sau în concurență neloială, revine întotdeauna cesionarului.

Obligațiile cedentului

Cedentul are următoarele obligații:

- obligația de predare;
- obligația de garanție pentru evicțiune.

a) Obligația de predare în materia cesiunii de marcă se concretizează în obligația de a remite certificatul de înregistrare a mărcii. Nu excludem posibilitatea ca în cadrul obiectului obligației de predare să fie inclusă și transmiterea unei descrieri detaliate a mărcii, însoțită eventual de un prototip (spre exemplu în cazul mărcilor tridimensionale, constând în forma produsului sau a ambalajului său), precum și orice alte elemente de natură de a-i permite cesionarului să reproducă în mod fidel marca dobândită.

b) Obligația de garanție pentru evicțiune, în această materie, cuprinde: garanția pentru fapta proprie, garanția pentru fapta terților și garanția pentru viciile juridice ale certificatului de înregistrare.

Obligațiile cesionarului

a) Cesionarul este obligat *sa plătească prețul cesiunii*, care de obicei este stabilit printr-o sumă globală. Teoretic, nu este însă exclus ca prețul să fie stabilit ca procent din beneficiile obținute sub marca cedată sau din produsele valorificate sub această marcă.³ În acest caz, cesionarul are și obligația de a exploata marca cu diligența unui bun titular, de a nu renunța la marcă și de a se abține de la orice acțiune de natură a atrage decăderea din dreptul la marcă. Dacă procentul din încasări este stabilit pe o perioadă care depășește durata de valabilitate a certificatului de înregistrare, atunci cesionarul este obligat să reînnoiască înregistrarea mărcii, conform art. 29-32, până la expirarea acestei perioade.

b) Cesionarul este, de asemenea, dator să suporte cheltuielile necesitate de încheierea contractului de cesiune și de îndeplinire a formalităților de înscriere a acestuia la OSIM.

Cesiunea forțată a mărcii

Cesiunea forțată a mărcii intervine în ipoteza în care dreptul exclusiv asupra mărcii este supus executării silite. Deoarece este un drept real ce poartă asupra unui bun mobil necorporal, dreptul asupra mărcii este el însuși un bun mobil și, în consecință, face obiectul urmăririi silite mobiliare.

Executarea silită potrivit dispozițiilor din Codul de procedură civilă

Dacă executarea asupra dreptului la marcă va fi supusă procedurii prevăzute de Codul de procedură civilă cu privire la urmărirea silită asupra bunurilor mobile, executarea începe printr-o *somație* adresată debitorului. Dacă în termen de o zi de la primirea somației debitorul nu plătește suma datorată, executorul judecătoresc de pe lângă instanța de executare va proceda la sechestrarea dreptului asupra mărcii.

Transmisibilitatea mărcilor de certificare și a mărcilor colective

a) Mărcile colective sunt mărcile destinate a servi la deosebirea produselor sau a serviciilor *membrilor unei asociații* față de produsele sau serviciile aparținând altor persoane. (art. 3 lit. d)). Titulari ai mărcii colective pot fi asociațiile de fabricanți, de producători, de comercianți, de prestatori de servicii. (art. 51 alin. 1). Enumerarea legii este limitativă, iar acordarea certificatului de înregistrare pentru un titular care nu face parte din categoriile menționate de text se sancționează cu anularea înregistrării mărcii colective. Acțiunea în anulare poate fi introdusă oricând în perioada de protecție a mărcii (art. 55 alin. 2 raportat la art. 51 alin. 1).

b) Mărcile de certificare sunt mărci ce indică faptul că produsele sau serviciile pentru care sunt folosite sunt certificate de către titularul mărcii în ceea ce privește calitatea, materialul, modul de fabricație a produselor sau de prestare a serviciilor, precizia ori alte caracteristici (art. 3 lit. e)). Mărcile de certificare pot fi înregistrate la OSIM de către persoane juridice legal abilitate să exercite controlul produselor sau al serviciilor în privința acestor caracteristici (art. 57 alin. 1).

Drepturile cu privire la marca de certificare nu pot fi transmise de persoana juridică titulară a mărcii. Transmiterea dreptului asupra mărcii de certificare se stabilește prin hotărâre a Guvernului (art. 62).

CONTRACTUL DE LICENȚĂ DE MARCĂ

Noțiune

Contractul de licență de marcă este convenția prin care una dintre părți (numită licențiator sau transmitătorul licenței) conferă celeilalte părți (numită licențiat sau beneficiarul licenței) dreptul de folosire temporară, totală sau parțială, a unei mărci. Spre

deosebire de contractul de cesiune (fie și parțială sub aspect temporal), contractul de licență nu transferă însuși dreptul subiectiv de proprietate industrială asupra mărcii, ci atribuie beneficiarului un simplu drept de folosință a mărcii, în limitele stabilite prin contract și, așa cum vom arăta în continuare, sub un anumit control din partea titularului mărcii.

Clasificări

Licențele de marcă pot fi clasificate în funcție de mai multe criterii, și anume:

A. Din punctul de vedere al tipului de folosință autorizată beneficiarului, deosebim :

- Licența de exploatare, prin care beneficiarul este autorizat sa aplice marca pe propriile sale produse⁴ ;
- Licența de folosire, prin care beneficiarul este autorizat sa aplice marca numai asupra produselor primite de la licențiator ;
- Licența de reclamă, prin care beneficiarul este autorizat să folosească marca numai în scop promoțional.

B. Din punctul de vedere al întinderii folosinței autorizate beneficiarului, licențele pot fi totale sau parțiale din punct de vedere teritorial, profesional și temporal.

a) Licența totală din punct de vedere teritorial conferă beneficiarului dreptul de a folosi marca, în modalitatea prevăzută în contract, pe întreg teritoriul pentru care este protejată marca. Dimpotrivă, atunci când beneficiarului i se conferă dreptul de a folosi marca numai pentru o parte a acestui teritoriu, licența este parțială din punct de vedere teritorial.

b) Licența totală din punct de vedere profesional conferă beneficiarului dreptul de a folosi marca pentru toate produsele și/sau serviciile pentru care marca a fost înregistrată. Licența parțială din punct de vedere profesional acordă beneficiarului dreptul de a folosi marca numai pentru o parte dintre produsele sau serviciile pentru care marca este înregistrată.

c) După cum rezultă din definiția pe care am formulat-o, licența de marcă are caracter esențialmente temporar. Cu toate acestea, Regula 28 alin. 2 din Regulament folosește sintagma “licență temporară” și sugerează că ea s-ar acorda pentru o anumită durată prevăzută în contract.

C. Din punctul de vedere al întinderii folosinței pe care și-o rezervă licențiatorul, distingem :

□ Licența simplă (neexclusivă), prin care licențiatorul păstrează dreptul de a folosi el însuși marca și de a autoriza și alte licențe. În lipsa unei prevederi exprese în contract, se prezumă licența simplă.

□ Licența exclusivă, prin care licențiatorul se angajează sa nu încheie și alte licențe asupra aceleiași mărci, pentru produsele și pentru teritoriul pentru care s-a încheiat licența exclusivă.

Licența exclusivă absolută este o variantă a licenței exclusive prin care licențiatorul se angajează ca, pe perioada derulării contractului, să nu mai folosească nici măcar el însuși marca pentru produsele și pentru teritoriul la care se referă licența exclusivă.

D. Din punctul de vedere al scopului urmărit de părți la încheierea contractului, licența poate fi cu titlu oneros, caz în care îi va fi aplicabil regimul juridic al contractului de locațiune, sau cu titlu gratuit, ipoteză supusă reglementării aplicabile contractului de

comodat. Licența cu titlu oneros este un contract consensual, sinalagmatic, comutativ și cu executare succesivă.

E. După importanța conferită de contractanți calităților personale ale beneficiarului, licența poate avea sau nu caracter personal (intuitu personae).

Condiții de validitate

Capacitatea

A. În principiu, contractul de licență se încheie, în calitate de licențiator, de către titularul mărcii. Dacă nu li s-a interzis expres de către titular, uzufructuarul și licențiatul cu titlu oneros pot fi licențiatori, în limitele dreptului care li s-a conferit. Dimpotrivă, uzuarul sau licențiatul cu titlu gratuit nu pot, în lipsa unei stipulații contrare, să acorde licențe altor beneficiari.

Titularul mărcii nu poate avea calitatea de licențiat în privința propriei mărci decât dacă a dezmembrat în prealabil dreptul său constituind în favoarea unui alte persoane un drept de uzufruct sau dacă a conferit altuia o licență exclusivă absolută. În aceste ultime cazuri, uzufructuarul ori, după caz, licențiatul exclusiv absolut pot acorda licențe inclusiv titularului mărcii.

B. După cum am arătat mai sus, considerăm că un contract de licență poate fi un act de conservare, de administrare sau de dispoziție, după caz.

a) Contractul de licență reprezintă un act de conservare atunci când prin încheierea sa se urmărește să se prevină pierderea dreptului asupra mărcii. Spre exemplu, în cazul unei mărci aflate în cotitularitate, dacă nici unul dintre cotitularii dreptului asupra mărcii nu exploatează marca în propria sa întreprindere, oricare dintre ei poate încheia un contract de licență neexclusivă cu un terț pentru ca acesta să poată exploata marca, evitându-se astfel riscul de decădere din dreptul la marcă pentru lipsa folosirii efective a mărcii, în condițiile art. 45 alin. 1 lit. a).

b) Contractul de licență reprezintă un act de administrare atunci când el este încheiat în vederea unei normale folosiri a dreptului la marcă. Este cazul licențelor neexclusive. Desigur că, în cazul cotitularității, dacă un astfel de contract de licență se încheie în fraudă intereselor cotitularilor care nu au participat la încheierea lui, conivența frauduloasă între cotitularul licențiator și beneficiarul licenței va fi sancționată prin constatarea nulității absolute a contractului de licență pentru cauză ilicită și fraudă (fraus omnia corumpit).

c) Contractul de licență reprezintă un act de dispoziție în cazul licențelor exclusive. În urma încheierii unui asemenea contract, titularul (sau, după caz cotitularii) dreptului la marcă renunță la dreptul de a încheia ulterior alte contracte de licență pentru perioada și produsele în legătură cu care a fost concedată licența exclusivă. Prin urmare, în cazul cotitularității mărcii, încheierea unui contract de licență exclusivă de către unul dintre cotitulari, i-ar pune și pe ceilalți cotitulari în imposibilitatea de a încheia alte contracte de licență, aducând astfel atingere exercitării de către aceștia a drepturilor lor. De aceea, contractul de licență exclusivă nu poate fi analizat ca act de administrare, ci numai ca act de dispoziție.⁵

Condiții de forma

Legea nu prevede condiții speciale de forma cu privire la validitatea contractului de licență. Cu alte cuvinte, contractul este perfect valabil încheiat prin simplul acord de voință al părților. *Ad probationem* manifestarea de voință a părților trebuie să îmbrace forma scrisă.

Efecte. Ceea ce este definitoriu pentru licența de marca este faptul ca acest contract conferă beneficiarului dreptul de a folosi marca in limite determinate prin contract si sub controlul titularului mărcii. De aceea, in cazul cel mai frecvent, in care licența este cu titlu oneros, pe lângă prevederile speciale referitoare la contractul de licența de marca si in măsura in care nu contravin acestor prevederi, vor fi aplicabile regulile generale prevăzute de Codul civil in materia contractului de locațiune.

Contractul de licență nu transfera însuși dreptul de proprietate industrială, ca drept real ce poartă asupra unui bun incorporeal. De aceea, de regula, «daca in contractul de licența nu este stipulat altfel, licențiatul nu poate introduce in justiție o acțiune in contrafacere far consimțământul titularului mărcii.» Prin excepție, «Titularul unei licențe exclusive poate introduce o acțiune in contrafacere, daca după ce a notificat titularului mărcii actele de contrafacere de care a luat cunoștință, acesta nu a acționat in termenul solicitat de licențiat.» In toate cazurile, «Când o acțiune in contrafacere a fost pornita de către titular, oricare dintre licențiați poate sa intervină in proces, solicitând repararea prejudiciului cauzat prin contrafacerea mărcii.» (art. 43 din Lege)

Obligațiile licențiatorului. - Dreptul conferit prin contractul de licența este dreptul de folosință temporară a mărcii, ca drept de creanță corelativ obligației licențiatorului de a asigura folosința mărcii. Din aceasta obligație decurge îndatorirea licențiatorului de a-l garanta pe licențiat contra evicțiunii decurgând din fapta proprie, contra tulburărilor provenind din fapta terților si contra viciilor juridice ale certificatului de înregistrare.

- Obligațiile licențiatului. - Principala obligație a licențiatului este aceea de plată a redevențelor. Acestea sunt stabilite in funcție de durata contractului de licența (la fel ca in cazul contractului de locațiune), indiferent daca plată se face dintr-o dată (chiar si anticipat) sau in rate periodice si indiferent daca a fost stabilită intr-o sumă fixă sau proporțional cu veniturile rezultând pentru licențiat din

10. NOȚIUNEA DE INDICAȚIE GEOGRAFICĂ ȘI DENUMIRE DE PROVENIENȚĂ.

INDICAȚIILE GEOGRAFICE sunt obiect de proprietate industrială ce fac parte din categoria semnelor distinctive. Condițiile naturale specifice unui terț geografic, precum si metodele specifice de prelucrare pot conferii produselor calități specifice inconfundabile se ficseaza preferința unor segmente de consumatori pt aceste produse.

Indicația de proveniență este menținerea directă sau indirectă privind originea geografică a unui produs ia poate fii un nume de țară regiune sau localitate si nu poate fii apropiată. Indicația de proveniență servește la identificarea produselor după originea lor națională, regională sau locală. Condițiile de mediu ori metodele de fabricație speciale utilizate constant conferă produselor anumite caracteristici.

Inregistrarea indicațiilor geografice: pentru indicațiile geografice există un sistem unic de protecție administrativă. O asociație de producători poate solicita la OSIM inregistrarea unei indicații geografice pt anumite produse. Singura condiție este ca între indicația geografică locul de origine al produselor si calitatea ori reputația produselor sa fie o stransă legătură.

11. NOȚIUNILE DE DESEN ȘI MODEL INDUSTRIAL .

DESENE SI MODELE INDUSTRIALE: sunt componente ale dreptului de proprietate industrială ce individualizează produsele prin elemente estetice menite sa atenueze monotonia unei producții de serie a bunurilor. Acesta are o dublă natură desi sunt

obiecte de proprietate industrială ele se află la reîntregirea dintre artă și industrie. Acestea prin destinație, prin modul de reproducere aparțin proprietății industriale.

Sistemul de protecție al desenelor și modelelor industriale:

1. sistemul cumulului de protecție este fundamentat pe teoria protecției artei, nu se poate delimita arta propriu-zisă de arta aplicată. Realizatorul unui desen sau model industrial poate cere protecția acestuia atât pe terenul dreptului de autor cât și pe cel al proprietății industriale.

2. sistemul cumulului restrictiv sau parțial: desenul sau modelul industrial poate fi protejat prin lege, legea dreptului de autor numai dacă are un anumit nivel autentic. Pentru desenele și modelele industriale care nu ating acest nivel protecția se realizează pe terenul proprietății industriale.

3. sistemul protecției specifice se exclude orice cumul de protecție, desenul și modelele industriale fiind protejate printr-o lege industrială. Legea română admite cumulul de protecție cu condiția ca dispozițiile legale privind proprietatea industrială să nu fie incompatibile cu cele care recunosc drepturile creatorilor de modele și desene industriale privind legea specială.

CARACTERELE DESENELOR ȘI MODELELOR INDUSTRIALE: aparente vizibile cu ochiul liber; componenta estetică care conferă produselor la care se aplică o fizionomie atractivă și particulară; -trebuie să servească pentru fabricarea la scară industrială a produsului la care se aplică; nu sunt protejate desenele cu distincție specială.

SUBIECTUL PROTECȚIEI DESENELOR ȘI MODELELOR INDUSTRIALE: titularul de protecție asupra unui desen sau model industrial poate fi atât persoana fizică cât și un grup de persoane fizice, grup care este constituit pe baza unei înțelegeri prealabile. Titularul unui desen sau model industrial poate fi persoana fizică autor al unui desen sau model industrial indiferent dacă sunt cetățeni români, apatrizi sau străini.

DESENE ȘI MODELE INDUSTRIALE DE SERVICIU: rezultat al unui contract cu misiune creativă încredințată expres vor aparține persoanelor care au comandat realizarea acestora.

CONDITII PENTRU PROTECȚIA MODELELOR ȘI DESENELOR INDUSTRIALE: desenele ori modelele industriale să fie noi; să aibă caracter individual – condiții pozitive;

1. un desen sau un model industrial este considerat nou dacă până la data depunerii cererii de înregistrare nici un alt desen sau model industrial identic nu a fost făcut public.

2. desenul sau modelul industrial sunt considerate identice dacă trăsăturile lor identice diferă doar în privința detaliilor nesemnificative. În cazul desenului sau modelului industrial nouitatea este relativă. Un desen sau model este nou dacă impresia de ansamblu pe care o creează este nouă. Se consideră îndeplinită cea de-a doua condiție dacă desenul sau modelul industrial produce asupra utilizatorului avizat o impresie globală diferită de orice alt desen sau model făcut public până la aceeași dată. Prin utilizator avizat se înțelege un utilizator calificat care deține suficiente informații pentru a aprecia în cunoștință de cauză desenul sau modelul industrial. Un desen sau model industrial care este bazat exclusiv pe o funcție tehnică nu poate fi protejat. El trebuie să aibă și o componentă artistică. Sunt excluse de la protecție desenele și modelele industriale a

caror destinație și aspect contravin ordinii publice și bunelor moravuri. Aceste 2 ultime condiții sunt condiții negative.

12. NOTIUNEA DE DREPT DE AUTOR.

Dreptul de autor: ca instituție juridică, reprezintă ansamblul normelor juridice ce reglementează relațiile sociale ce decurg din crearea și valorificarea operelor științifice, literare și artistice. În prezent, în România această problemă este reglementată, în principal, prin Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe.

Obiectul dreptului de autor este constituit din operele de creație intelectuală: din operele științifice (ex. studii, comunicări, prelegeri, altele asemenea), literare (ex. - romane, poezii, dramaturgie, critică literară) și artistice (opere muzicale, artă coregrafică, fotografie ș.a.).

În privința creării și utilizării lor, legiuitorul emite norme juridice ce determină apariția de drepturi subiective și de obligații juridice. Asemenea drepturi subiective nu se nasc decât în privința acelor opere care îndeplinesc în mod cumulativ anumite condiții caracteristice, trăsături esențiale. În măsura în care acestea sunt îndeplinite, autorul acelei opere devine titular al dreptului de autor și uneori și al altor drepturi în mod automat, ex lege, și fără îndeplinirea altor formalități. După ce opera a fost creată, nu este necesară înregistrarea ei, prezentarea ei la o anumită autoritate sau organizație de altă natură.

Aceste condiții, necesar a fi îndeplinite, sunt următoarele:

- să fie vorba despre o creație intelectuală, o creație a minții omului (una sau mai multe persoane fizice). Persoana juridică, în principiu, nu poate fi titulară a dreptului de autor, deoarece aceasta nu creează din punct de vedere intelectual.
- să fie vorba despre o creație exprimată într-o formă concretă, perceptibilă simțurilor umane. Acest lucru nu înseamnă neapărat publicarea operei respective. (ex. manuscrise, notițe, schiță, tablou, partitură). Dreptul de autor nu ocrotește conținutul de idei al operei. Acesta nu ocrotește ideile, ci doar o anumită formă de exprimare a acestor idei. Nimeni nu-și poate apropria ideile (acestea circulă liber). Dacă ideea circulă sub o anumită formă, această formă e apropiată.
- creația intelectuală trebuie să prezinte originalitate: trebuie să reflecte exprimarea personalității creatorului. Dacă aceasta nu există, nu putem vorbi de o operă care să fie protejată prin dreptul de autor. Este o creație intelectuală dar nu este o operă ca obiect al dreptului de autor. Noțiunea de originalitate trebuie deosebită de cea de noutate. Dreptul de autor se poate naște chiar și în legătură cu o operă ce nu conține idei noi. E important ca forma de exprimare a acelor vechi idei să fie alta decât cea anterioară și opera să exprime, într-o anumită măsură, personalitatea autorului subsecvent.

13. DREPTURILE MORALE DE AUTOR.

Opera postuma este opera divulgată după decesul autorului. Autorul unei operei are dreptul moral de a decide dacă și în ce mod și când va fi opera adusă la cunoștința publică.

În ipoteza în care autorului a decis divulgarea operei acesta poate interveni după caz în timpul vieții autorului sau după moartea acestuia. Divulgarea operei după decesul autorului se poate datora uneia dintre următoarele împrejurări:

- autorul a decis ca opera să fie divulgată la o anumită dată dar între timp a decedat
- autorul a decis ca opera să fie divulgată după decesul său.

În consecință este exclus ca opera să fie adusă la cunoștința publică după moartea autorului în ipoteza în care acesta și-a exprimat în timpul vieții expres și neechivoc hotărârea ca opera să nu fie divulgată.

Opera comuna- este opera creata de mai multi co-autori in colaborare, ea se poate prezenta sub 2 forme:

- cea in care contributia fiecaruia autor este distincta
- cea in care contributia co-autorilor nu poate fi diferentiata(ex. manuale scolare, filmele)

Indiferent de faptul ca acesta contributie este sau nu distincta co-autorilor realizeaza in comun o singura opera , care poate fi divizibila sau indivizibila

Opera colectiva –este opera in care contributia personale ale co-autorilor formeaza un tot fara a fi posibil data fiind natura operei sa se atribuie vreun dr. distinct uneia dintre autori asupra ansamblului operei create. In lipsa unei conventii contrare opera colectiva apartine persoanei fizice sau juridice din initiativa careia sub responsabilitatea si sub numele careia opera a fost creata (ex. ziar, dictionar, enciclopedie)

Subiectul dr. de autor

Autorul poate fi persoana fizica sau persoanele fizice care au creat opera . Este exclus ca aceasta calitate sa fie atribuita persoanei juridice deoarece numai persoanele fizice sunt inzestrate cu capacitatea de creatie adica sunt inzestrate cu inteligenta, inspiratie, indemanare,talent, educatie. Calitatea de autor da dr. persoanei fizice care a creat opera de a fi titulara dr. de autor. O persoana fizica poate participa la realizarea unei opere in calitate de autor sau co-autori. Pentru existenta co-autoratului trebuie indeplinite cumulativ 3 conditi:

- opera sa fie creata de 2 sau mai multe persoane impreuna
- participarea fiecarei persoane fizice la realizarea operei sa fie una creativa
- intre persoanele fizice care participa la realizarea operei sa existe o legatura subiectiva anterioara crearii acesteia.

In raportul cu persoana fizica sau juridica care exercita potrivit legii prerogative dr de autor trebuie sa se faca distinctia intre subiectul primar si subiectul secundar al dr. de autor, astfel subiectul primar este chiar persoana care a creat opera, iar subiectul secundar este persoana fizica sau juridica careia i se recunosc anumite prerogative ale dr. de autor fara ca acea persoana sa fie creatorul operei.

Sunt subiecte secundare ale dr. de autor in principal urmatoarele categorii de persoane:

- persoanele fizice/juridice care fac publicaopera cu consimtamantul autorului daca opera este adusa la cunostinta publica sub forma anonima pseudonumului care nu permite identificarea autorului
- persoanele fizice/juridice din initiativa , sub responsabilitatea si sub numele careia a fost creat opera colectiva
- mostenitori legli sau testamentari ai autorului care dobandesc prerogativele ale dr. de autor
- Oficiul roman al dr. de autor in lipsa mostenitorilor legali sau testamentari
- cesionarul dr. de autor
- angajatorul cand opera a fost creata in cadrul unui raport juridic de munca

Continutul dr. de autor

Legea reglementeaza 2 categorii de dr ce se nasc din realizarea unei opere si anume:

- dr. morale
- dr. patrimoniale

Ca oricare alt dr. subiectiv civil si dr. de autor are urmatoarele caracteristici:

1. se prezinta sub forma unor posibilitati recunoscute , garantate si protejate juridic apartinand autorului unei opere de creatie intelectuala sau sucesoralor acestuia

2. reprezinta obtiunea autorului de a avea o anumita conduita atat fata de opera si fata de terti astfel autorul poate sa decida daca ,in mod si cum va fi adusa opera la cunostinta publica.

3. acesta confera autorului posibilitatea de a apela la forta de constrangere a statului pentru a i se asigura exercitiul nestingherit al prerogativelor conferite de lege astfel titularul are dr. la 2actiuni in justitie, respectiv una in constatare pentru recunoasterea dr. si una in despagubire pentu repararea prejudiciului suferit.

Dr. morale de autor sunt personale nepatrimoniale fiind dr. subiective absolute acestea sunt:

1. dr. de a decide daca in ce mod si cand va fi opera adusa la cunostinta publica-dr. la divulgarea operei

2. dr. de a pretinde recunoasterea calittea de autor al operei dr la paternitatea operei

3. dr. de a decide sub ce nume va fi adusa opera la cunostinta publica-dr la nume(numele operei)

4. dr. de pretinde respectarea integritati operei si a se opune orice modificari precum si orice atingere adusa operei, daca prejudiciaza onoarea sau reputatia sa –dr. la respectarea inviolabilitati operei

5. dr. de a retracta operei despagubind daca este cazul pe titularul dr. la utilizarea prejudiciului.

Dr. morale de autor nu pot face obiectul vreunei renuntari sau instrainari fiind in principiul insesizabili si inalienabili. Prin derogare de la dr. comun insa exercitiul dr. de a decide daca si cand va fi adusa opera la cunoastinta publica ce priveste paternitatea operei si dr. de a pretinde respectarea integritati operei se pot transmite prin mostenire. Aceste excepti au rolul de a crea conditiile juridice corespunzatoare pentru apararea dr. morale rezultand din crearea unei opere si dupa decesul autorului.

Dr la divulgarea operei rezida in 3 prerogative pentru autor si anume:

a) de a decide sa nu adca opera la cunostinta publica

b) de a decide cand si-n mod va fi adusa la cunostinta publica

c) de a apela la nevoie la forta corcitiva a statului pentru orotirea acestui dr.

Exercitiul acestui dr. se poate transmite pe cale sucesorala, legala sau testamentara. Modalitatea concreta prin care opera poate fi adusa la cunostinta publica este lasata latitudini autorului sau persoanei fizice sau juridice care a dobandit exercitiul acestui dr. se considera a fi publica orice comunicare a unei opere direct sau prin mijloace tehnice facute intr-un loc deschis publicului sau in oricare loc in care se aduna un numar de persoane care depaseste cercul membrilor de familie si al cunostintelor prin una din urmatoarele modalitati:

- reprezentarea scenica, recitarea sau oricare alta modalitate publica de executie sau de prezentare directa a operei

- expunerea publica a operei de arta plastica aplicata , fotografica de arhitectura

- proiectie publica a operelor cinematografice si a altor opere audio-vizuale

- prezentarea intr-un loc public prin intermediul unor inregistreaza sonore sau audio-vizuale ori prin intermediul oricarui mijloc tehnic a unei opere de radio-difuziune.

Dr. la paternitatea operei se intemeiaza pe necesitatea de a respecta legatura fireasca dintre creatorul si opera sa garantand titularului anumite prerogative:

- dr. de a se comporta in raport cu opera respectiva ca si creatorul ei

- dr. de a i se recunoaste de catre terti calitatea de creator al operei

- dr. de a beneficia de toate prerogative pe care legatura le confera creatorului operei

- dr. de a se opune oricarui act prin care s-ar aduce atingere prerogativelor recunoscute de lege
- dr. de a apela la nevoie la forta de constrangere a statului pentru a –si ocroti interesele.

Exercitiul dr. la paternitate asupra operei se poate transmite prin mostenire pe timp nelimitat astfel mostenirea dobandesc calitate procesuala activa in acele litigi in care se pune in discutie recunoasterea calitati de autor a creatorului operei.

Dr. de a decide asupra numelui sub care opera va fi adusa la cunostiinta publica consta in posibilitatea juridica conferita autorului de a stabili cuvantul sau grupurile de cuvante atasate denumite operei care au rolul de a implica persoanei autorului, creatiei intelectuale. Acest dr. confera titularului posibilitatea de a da publicitatii operei sub numele sau sau sub pseudonim.

Dr. de a pretinde respectarea integritatii operei conferita titularului urmarind prerogative:

- dr. de a pretinde tertilor sa respecte integritatea operei
- dr. de a se opune oricarei modificari sau transformari si in general oricarei atingeri aduse operei
- dr. de a apela la nevoie la forta coercitiva a statului pentru prevenirea constatarea sau incetarea incalcarilor dr. ori pentru stabilirea si acoperirea prejudiciului suferit ca urmare a nesocotirii integritatii operei avand in vedere faptul ca dr. nesocotit este un dr. moral si prejudiciul cauzat este tot de natura morala.

Onoarea consta in sentimentul de auto pretuire pe care il cere fiecare persoana fizice iar reputatia consta in respectul de care se bucura persoanele din partea celorlalti.

Dr. de a retracta opera – dr. simetric opus dr. de a divulga operei, astfel pentru exercitarea dr. de a retracta este absolut necesar ca-n prealabil operei sa fi fost adusa la cunostiinta publica. Acest dr. nu poate face obiectul vreunei renuntari sau instrainari si nici nu poate fi transmis prin mostenire. Daca dr. nu a fost exercitat de autor in timpul vietii sale se va stinge odata cu decesul.

Legislatia cunoaste o singura exceptie si anume in cazul programelor pentru calculator, aceste creatii intelectuale odata divulgate nu mai pot fi retractate garantandu-se astfel continuitatea utilizarii lor.

Dr. patrimoniale de autor: dr. subiective civile cu continut economic (evaluabile in bani stiinte care are toate caracteristicile generale ale oricaror dr. civile patrimoniale prezentand in acelasi timp si trasaturi particulare:

- sunt dr. subiective civile strans legate de persoana autorului
 - sunt dr. subiective civile in principiul exclusive adica absolute
 - sunt dr. subiective civile temporare, dureaza pe tot parcursul vietii autorului iar dupa moartea sa se transmit mostenitorilor pe timp limitat
 - aceste dr. pot face obiectul instrainarii sau al cesiunii exclusive sau neexclusive
 - prin derogare de la dr. comun unele din aceste dr. nu pot fi transmise prin mostenire.
- In ordine cronologica legislatia nationala reglementeaza 2 categorii de dr. patrimoniale si anume:

- dr. de a decide utilizarea operei
- dr. de suita

In doctrina se sustine ca autori de opere au 3 categorii de dr. subiective patrimoniale:

- dr. de a utiliza sau folosi opera
- dr. de a consimti utilizarea operei de catre terti
- dr. de suita

Dr. de a decide utilizarea operei-consta in dr de a decide daca in ce mod si cand va fi utilizata opera inclusiv de a consimti la utilizarea operei de catre alti. Acest dr. care un continut juridic complex in temeiul caruia autorul beneficiaza de o serie de prerogative:

- de a decide daca opera va fi sau nu utilizata
- de a decide cand va fi utilizata opera
- de a decide modalitatile in care opera va fi utilizata
- de a consimti ca opera sa fie utilizata de catre alti
- de a beneficia de avantajele materiale si morale ce deriva din utilizarea operei
- de a se opune utilizari abuzive sau nelegale a operei de lati
- de a apela la nevoie la forta de constrangere a statului pentru apararea dr. incalcat.

Potrivit legi 81/1996 utilizarea unei opere da nastere pentru autorul aceste la dr. patrimoniale distincte si exclusive constand in autorizarea sau interzicerea urmatoarelor operatiuni:

- reproducerea operei
- distribuirea operei
- importul in vederea comercializari pe piata interna a copiilor dupa opera realizate cu consimtamantului autorului
- inchirierea operei
- imprumutul operei
- comunicarea publica in mod direct sau indirect a operei prin orice mijloace astfel incat sa fie acesata in orice loc si-n orice moment ales individual sau de catre public
- radio-difuzare operei
- transmiterea prin cablu a operei
- realizarea de opere derivate

Prerogativele autorului rezultate din dr. de a utiliza opera dureaza tot timpul vietii acestuia iar dupa moartea lui se transmite mostenitorilor pe o perioada de 70 de ani oricare ar fi data la care opera a fost adusa la cunostiinta publica in mod legal.

Dr. de suita –reprezinta posibilitatea conferita de lege autorului de a cunoaste locul in care se afla opera sa si de a incasa un procent din pretul de vanzare obtinut la orice act de revanzare acesteia ulterioara primei instrainari a ei de catre insusi autor. Acest dr este recunoscut numai in cazul operei originale de arta grafica sau plastica si cazul operei fotografice el se aplica tuturor actelor de revanzare care implica in calitate de vanzator-cumparator sau intermediar soloane, galerii de arta precum si are comerciant fara a-si gasi aplicabilitatea atunci cand cei implicati sunt persoane fizice care nu au calitatea de comerciant. Acest dr. nu poate face obiectul unei renuntari sau instrainari scos din circuitul civil inalienabil, insesizabil si imprescriptibil. Suma datorata ca dr. de suita se calculeaza diferentiat in baza unor cote procentuale stabilite legal fara a se depasi 12500 euro acestea dr. subiective da nastere la urmatoarele obligatii pentru terti:

- vanzatorul trebuie comunica autorului informatii in legatura cu pretul vanzari si cu locul unde se afla opera dupa revanzare acesta intermen de cel mult 2 luni de la data vanzare
- vanzatorul raspunde de retinerea din pretul vanzari a unei sume datorate ca dr de suita pentru autor
- de a solicita vanzatorul , cumparatorul sau intermediarul in timp de 3 ani de la revanzarea neformalizate necesare pentru a se asigura plata sumelor datorate ca dr de suita
- de a obtine permisiunea de la proprietar sau posesor sa aiba acces la opera sa si de ai fi pusa la dispozitia acesteia daca este absolut necesar pentru exercitarea dr. de autor.

Exercitarea acestui dr. nu poate aduce atingere unui intere legitim al proprietarului sau al posesorului

- de a fi oferita operei la pretul de cost al materialului inainte ca proprietarul orinalului sa distruga creatia intelectuala.

Fundamentul dr. de suite consta tocmai in principiul echitati si al echivalentei restabilirea echilibrului dintre valoarea operei la un anumit moment dat si remuneratia ce i se cuvine autorului.

Durata protectiei dr. de autor difera in raport de categoria din care face parte opera de modul in care aceasta a fost adusa la cunostiinta publica si chiar de imprejurarea aduceri sau nu la cunostiinta publica dupa implinirea termenului de protectie juridica opera intra in domeniul public adica momentul utilizari operei recunoscut titularilor dr. morale sau patrimoniale inceteaza si din acest moment opera intra in patrimoniul comun al umanitati putand fi folosita liber de orice persoana fizica/juridica. Atat dr. morale cat si cele patrimoniale se nasc din momentul realizari operei cu toate acestea nasterea lor nu este sinonima cu exercitiul acestui dr. Exercitiul dr. morale presupune ca o conditie esentiala divulgarea operei iar exercitiul dr. partimoniale implica utilizarea operei. In ambele cazuri este necesara manifestarea de vointa a autorului operei fara de care dr. de autor ar ramane un simplu dr. virtual. Momentul de care curge termenul de protectie juridica este momentul creeri operei indiferent de autor. Dacaopera este creata in parti, serii, volume sau orice alta forma de continuitate termenul de protectie va fi calculat pentru fiecare din aceste componente din momentul creari lor si nu din momentul realizari operei in intregime.

Dr. morale de autor vor fi protejate pe toata durata vietii autorului de la aceasta regula legea institue 3 exceptii in care exercitiul dr. de a decide daca in ce mod si cand va fi adusa opera la cunostiinta publica. Exercitiul dr. de a pretinde recunoasterea calitati de autor si exercitiul dr. de a pretinde respectarea integritatii operei se transmite prin mostenire legala sau testamentara.

Celelalte dr. morale de autor:

- dr. de a decide asupra numelui sub care va fi adusa la cunostiinta
- dr. de a retracta opera sunt dr. scoase din circuitul civil .

In concluzie dr. morale de autor sunt asociate juridic din momentul crearioperei si pana la data decesului autorului cu exceptia celor 3 dr. carora li se asigura o protectie juridica continue.

Durata protectiei dr. patrimoniale de autor

In privinta duratei in timpul a protectiei juridice a dr. patrimonial de autor , legea privind dr. de autor si conexe institue urmatoarele reguli:

- dr. patrimoniale se nasc si protectia juridica va subzista in principiul, chiar din momentul creari
- dr. patrimoniale dureaza tot timpul vietii autorului
- dupa moartea autorului dr. patrimoniale se transmit prin mostenire legala sau testamentara pentru 70 de ani , oricare ar fi data la care opera a fost adusa la cunostiinta publica in mod legal
- in lipsa de mostenitori exercitiul dr. patrimoniale care se pot transmite prin mostenire revine unui organism de gestiune colectiva si anume acelasi care are cel mai mare numar de membru din acelasi specialitate cu cea a creatorului decedat.

De la acest principiu legea institue exceptii:

- persoana care dupa incetarea protectiei dr. de autor aduce la cunostiinta publica in mod legal pentur prima oara o opra nepublicata beneficiaza de o protectie echivalenta

cu cea a dr. patrimonialde autor in acest caz durata protectiei acestui dr.este de 25 de ani incepand din momentul in care opera a fost adusa la cunostiinta publica

- durata protectiei dr. patrimonial asupra operei adusa la cunostiinta publica in mod legal subpseudonim sau fara indicarea autorului este de 70 de ani de la data aduceri la cunostinta publica si nu de la data morti autorului

- daca identitatea autorului este adusa la cunostiinta publica dupa 70 de ani sau pseudonimul adoptat de autor nu lasa nicio indoiala asupra identitati acestui protecti va dura tot timpul vietii autorului iar dupa moartea acestuia inca 70 de ani

- dr. patrimonial asupra operei realizate in colaborare sunt protejate timp de 70 de ani de la moartea ultimului co-autor daca contributiia co-autorului sunt distincte durata protectiei este de 70 de ani de la moartea fiecaruico-autor pentru fiecare contributie in parte

- protectia dr. patrimonial asupra programelor pentru calculator dureaza tot timpul vietii autorului iar dupa moartea acestuia se transmit pentru o perioada de 70 de ani

- dr. patrimonial asupra operei colective sunt protejate timp de 70 de ani de la dataaduceri operei la cunostiinta pblica daca opera colectiva nu este adusa la cunostiinta publica in 70 de ani durata dr. patrimonial expira la implinirea termenului de 70 de ani de la crearea lor

- termenul de protectie se calculeaza de la 1 ianuarie a anului urmator morti autorului sau al anului urmator aduceri operei dupa caz

Limitarea legal a exercitiului dr. patrimonial de autor.

Pentru o limitare legitima a exercitiului dr. patrimonial de autor legea impune intrunirea cumulativa a anumitor cerinte:

- opera din care deriva dr. patrimonial al carui exercitiu poate fi restrans trebuie sa fi fost adusa la cunostiinta publica

- limitarile sa fie conforma cu bunele uzante legea nu nominalizeaza care sunt acestea bune uzante

- limitarile sa nu contravina exploatari normale a operei

- limitarile sa nu-l prejudieze pe autor sau pe titulari dr. de exploatare

- limitarile safie prevazute de lege

Situatiile reglementate de la legea 8/1996 in care opera poate fi utilizata sau transformata fara consimtamantul autorului sunt de stricta interpretare si aplicare neputand fi extinse prin analogie aceste situatii sunt:

a) utilizarea sau reproucerea unei opere fara consitamantul autorului

b) transformarea unei opere fara consitamantul autorului

c) utilizarea operei fara consitamantul autorului

a) Autorul se poate realiza in interesul public sau privat legat sunt permise urmatoarele utilizari:

- utilizarea de scurte citate dintr-o opera in scopul de analiza comentariu sau critica ori cu titlu de exemplificare

- utilizarea unor art. izolate sau scurte extrase din opera in publicatii in emisiuni de radio organizate de o autoritate publica

- utilizarea in scopuri publicitare a imaginilor operei prezentate in cadrul expozitiilor

cu aces public sau vanzare, targ,licitatie publica de opera de arta, ca mijloc de promovare a evenimentului excluzand orice utilizare comrciala. De asemenea sunt permise reproducerea distribuirea, radio-difuzarea sau comunicarea catre public fara un avantaj direct sau indirect comercial sau economic

- de scurte extrase art.de presa si reportaje radiofonice sau televizate in scopul informari asupra problemei de activitatea

- de scurte fragmente ale conferintelor pledoariilor si ale altor opere de acelasi fel care au fost exprimate in public cu conditia ca aceasta utilizare sa aiba ca unic scop informarea privind actualitatea
 - de scurte fragmente ale operei in cadrul informatilor privind evenimentele de actualitate
 - de opera in cazul utilizari excluzand pentru ilustrari in invatamantul sau pentru cercetarea stiintifica.
 - de opere in cazul utilizari in cazul persoanelor cu handicap
- Ipoteze de reproducerea unei opere fara consimtamantul autorului sunt:
- reproducerea unei opere in cadrul procedurilor judiciare parlamentare sau administrative ori pentru scopul de siguranta publica
 - reproducerea pentru informare si cercetare de scurte extrase din opera in cadrul bibliotecilor, muzeelor.
 - reproducerea integrala a exemplarului unei opere pentru inlocuirea aceasta in cazul distrugerii al deteriorari grave sau al pierderii exemplarului unic din colectia permanenta a bibliotecilor
- b) Transformarea operei fara consimtamantul autorului si fara plata unei remunerati este permisa in urmatoarele situatii:
- daca este vorba despre o transformare privata care nu este destinata si nu este adusa la cunostiinta publica
 - daca rezultatul transformari este o parodie sau calicatura cu conditia ca rezultatul sa nu creze confuziune in ceea ce priveste opera original si autorul acestuia
- c) Inregistrarea operei fara consimtamantul autorului cesiunea dr. de radio-difuzare catre un organism de radio-difuzare sau televiziune da dr. acesteia sa inregistreze opera pentru nevoile propriilor emisiuni. In scopul realizari comunicari autorizate catre public. Organismul are dr. la o singura emitere.

Cesiunea dreptului de autor

Transmiterea contractuala a dr. de autor

Contractul de cesiune este un contract numit (reglementat prin lege) in care una din parti-cedent care poate fi titularul dr. de autor cedeaza celeilalte parti numite cesionar pentru un timp limitat unul sau mai multe dr. patrimoniale asupra unor opere prezente in schimbul unui avantaj economic denumit renumeratie.

Acest contract de cesionare poate imbraca una din urmatoarele forme :

- contract de editare
- contract de reprezentare teatrala sau executare muzicala
- contracte de inchiriere

Cesiunea dr. patrimoniale poate prezenta sub urmatoarele forme:

- cesiunea nelimitata in cazul careia se transmit prin contract pe durata delimitata si pentru orice teritoriu toate dr. patrimoniale de autor
- cesiunea limitata in temeiul careia pot fi cedate anumite dr. patrimoniale pentru un anumit teritoriu si pentru un anumit teritoriu si pentru o anumita durata
- cesiunea exclusiva in cazul careia insusi titularul dr de autor nu mai poate utiliza opera in modalitatile pe teritoriul si-n termenul convenit cu cesionarul si nici nu poate transmite dr. respectiv altei persoane
- cesiunea neexclusiva in cazul careia titularul dr. de autor poate utiliza el insusi opera si poate transmite dr. neexclusiv si altor persoane. Acesta nu poate ceda dr. transmis unei alte persoane decat cu consimtamantul expres al cedentului.

Caracterele juridice ale contractului de cesiune ale dr. patrimoniale de autor sunt:

1. contract numit
2. contract consensual
3. contract comutativ
4. contract cu titlu oneros
5. contract intuii personae deoarece in lipsa unei stipulatii contrare cesionarul nu poate transmite dr. unei alte persoane decat cu consimtamantul concendentului
6. contractului sinalagmatic
7. contract cu executare succesiva

Obiectului contractului de cesiune.

Autorul sau titularul dr. de autor poate ceda altor persoane numai dr. sale patrimoniale.

Partile contractului:

- cedent
- cesionar /cei 2 trebuie sa aiba caoacitatea de a incheia acte juridice de administrare.

Cedentul poate fi dupa caz autorul sau titularul dr. de autor. Cesionarul poate fi atat o persoana fizica cat si o persoana juridica.

Forma si clauzele contractului.

Forma- act de ad probatiune in sa in lipsa inscriului constatator, partile sunt in imposibilitate sa faca dovada existentei contractului si cu atat mai putin sa faca dovada continutului acesta.

Clauze:

- dr. patrimoniale transmise
- modalitatile de cedare pentru fiecare dr. patrimoniale transmise
- durata si intinderea cesiunii
- renumeratia titularului dr. de autor
- informatii necesare pentru identificarea partilor contractante

Clauzele privind aprobarea sau agravarea privind modul de executare a obligatiilor, termenul si locul platii/ remuneratiei, semnaturile partilor data si locul incheierii contractului. Renumeratia titularului dr. de autor se stipuleaza in contract sub sanctiunea nulitatii relative. Cand remuneratia n-a fost stabilita autorului poate solicita instantei judecatoresti competente stabilite de aceste remuneratie.

Rezilierea –autorului poate solicita desfiintarea contractului in cazul in care cesionarul nu utilizeaza dr. patrimonial transmis sau il utilizeaza intr-o masura ineficienta. Cererea de desfiintare a contractului de cesiune se solutioneaza ca orice cerere de reziliere a unui contract cu prestatii succesive.

Nulitatea contractului:

- capacitatea
- consimtamantul
- obiectul: licit, moral, posibil
- cauza.

Sunt loivite de nulitate absoluta contractului care au ca obiect dr. patrimoniale privind totalitatea operelor viitoare ale autorului nominalizate sau nenominalizate.

Actiunea de declarare nulitatii in contractul de cesiune este imprescriptibila si poate fi promovata de catre parti de catre editorii acesteia si-n general de catre orice persoana interesata.

1. Contractul de editare-este conventia prin care titularului dr. de autor cedeaza unei alte persoane denumite editor dr. de a reproduce si de a difuza opera in schimbul unei remuneratii.

Partile sunt;

- titularul dr. de autor

- editorul:- persoana fizica

Obiectul contractului –reprezinta dr. de a reproduce si de a difuza o opera . Contractul de editare este intuitu personae editorul neputand ceda dr. patrimoniale transmise decat cu consimtamantul autorului.

Continutul-clauze referitoare la urmatoarele elemente:

- a) durata cesiunii
- b) natura exclusiva sau neexclusiva a cesiunii
- c) intinderea teritoriala a cesiunii
- d) numar maxim si numar minim de exemplare
- e) remuneratia autorului
- f) numar de exemplare prezentare autorului cu titlu gratuit
- g) termenul pentru aparitia si difuzarea aparitiei fiecarui editii sau fiecarui tiraj
- h) termenul de predare
- i) procedura de control a numarului exemplare produse de editor.

Necesitatea stipularii in contract a naturii exclusive sau neexclusive a intinderii teritoriale cat si a remuneratiei autorului ne dezvaluie atat caracterul esentialmente comutativ cat si cel oneros al contractului. Editorul are obligatia de a inapoia autorului originalul operei sau dupa caz originalele operelor de arta, ilustratiile si orice alte documente primite pentru publicare daca nu s-a convenit altfel in contract. Termenul de publicare se stabileste prin invoiala partilor si se stipuleaza in contract. Daca nu e prevazut in contract editorul e obligat sa publice opera in termen de cel mult 1 an de la data primiri acesteia. In cazul distugerii operei cauzate de forta majora autorul e indreptatit la plata remuneratiei, numai in ipoteza in care opera s-a publicat.

Incetarea contractului –in lipsa unei stipulatii contrare, contractul inceteaza dupa incetarea duratei sau dupa epuizarea ultimei editii convenite. Editia sau tirajul se considera epuizate atunci cand a ramas cu un numar de exemplare neavandute mai mic de 5% din numarul total si in orice caz daca numarul ramas este mai mic de 100 de exemplare.

Daca editorul nu publica opera in termenul convenit autorul poate solicita potrivit dr. comun, desfiintarea contractului si daune pentru neexecutarea . In acest caz titularul dr. de autor pastreaza remuneratie primita sau dupa caz poate solicita plata remuneratiei integrale prevazute in contract.

2. Contractul de reprezentare teatrala sau executie muzicala- este acea conventie in temeiul careia titularul dr. de autor cedeaza unei persoane fizice sau juridice dr. de a reprezenta sau executa in public o opera actuala sau viitoare literala, dramatic, muzicala sau coregrafica in schimbul unei remuneratii, cesionarul obligandu-se s-a reprezinte, s-a execute in conditiile convenite intre parti.

Partile:

- titularul dr. de autor
- orice persoana fizica sau juridica

Cesionarul nu poate ceda contractul unui tert fara consimtamantul scris al autorului sau al reprezentantului acestuia.

Titularul dr. de autor are urmatoarele dr. :

- de a primi remuneratia ce i se cuvine inclusiv in situatia in care cesionarul nu reprezinta sau nu executa opera in termenul stabilit
- de a controla reprezentarea sau executarea operei
- de a primi comunicari periodice de la cesionarul in legatura cu numar de reprezentatii sau executii muzicale sau teatrale precum si situatia incasarilor
- de a cere desfiintarea contractului daca cesionarul nu reprezinta sau nu executa opera in termenul stabilit

Acestor dr. ale autorului le corespund obligatii corelative ale cesionarului. Cesiunea poate fi exclusiva sau neexclusiva. Forma scrisa a contractului este conditie ad probatione. Contractul se incheie pe perioada determinata ori pentru nuar determinat de comunicari publice.

3. Contractul de inchiriere-contract civil , numit in care una din parti e autorul operei sau persoana autorizata de acesta se obliga sa permita celuialte parti-cesionar utilizarea pe timp determinat a cel putin 1 exemplar al operei sale in original sau copie in schimbul unui avantaj economic direct sau indirect cu titlu de remuneratie. Acest tip de contract este consensual, sinalacmatic, cu titlu oneros, netranslativ de dr . de autor si cu executare succesiva.

BIBLIOGRAFIE

-Octavian Căpățână, *Dreptul concurenței comerciale. Concurența neloyală pe piața internă și internațională*, Ed. Lumina Lex., București, 1996

-Florin Ciutacu, *Dreptul proprietății intelectuale. Dreptul de autor. Dreptul de proprietate industrială. Culegere de spețe, legislație, modele de contracte*, Themis Cart, Slatina, 2003.

-Olimpiu Crauciuc, *Dreptul proprietății intelectuale*, Ed. ERA, București, 2000.

Ligia Dănilă, *Dreptul de autor și dreptul de proprietate industrială*, Ed. C.H. Beck, București, 2008.

-Ligia Dănilă, *Dreptul de autor*, Ed. C.H. Beck, București, 2005.

-Yolanda Eminescu, *Concurența nelegală. Drept român și comparat*, Editura Lumina Lex, București, 1995.

-Yolanda Eminescu, *Legea brevetelor de invenție*, Ed. Lumina Lex, București, 1995

-Yolanda Eminescu, *Regulamentul juridic al mărcilor*, Lumina Lex, București, 1996.

-Yolanda Eminescu, *Tratat de proprietate industrială, vol. II*, Ed. Academiei, 1983

-Ioan Macovei, *Dreptul proprietății intelectuale. Editia 2*, Ed. C.H.Beck, București, 2007.

-Lucian Mihai, *Invenția. Condițiile de fond ale brevetării. Drepturi*, Editura Universul Juridic, București, 2002

-Adrian Pricopi, Nicolae Pușcaș, *Protecția proprietății intelectuale în dreptul român*, Editura Paco, București, 1997

-Valentin Roată, *Dreptul proprietății intelectuale. Prelegeri universitare*, Eftimie Murgu, Reșita, 2005.

-Ciprian Raul Romișan, *Dreptul proprietății intelectuale*, Ed. Semne, 2006.

-Ciprian Raul Romișan, *Drepturile morale de autor*, Ed. Univers Juridic, 2007.

-Viorel Roș, Octavia Spineanu Matei, Bogdan Dragoș, *Dreptul proprietății industriale. Mărcile și indicațiile geografice*, Ed. All Beck, București, 2003.

-Viorel Roș, *Dreptul proprietății industriale. Mărcile și indicațiile geografice*, Ed. Silvy, București, Vol. I-II, 1999.

-Viorel Roș, *Dreptul proprietății intelectuale*, Global Lex, București, 2001.

-Octavia Spineanu Matei, *Practică judiciară: mărci, brevete de invenție, desene și modele industriale, dreptul de autor și drepturile conexe*, Ed. Hamangiu, 2006.

-Alexandru Cristian Ștrenc, *Brevetul de invenție. Tratat*, Ed. Lumina Lex, București, vol. I, 2005; Vol. II, 2007.

-Cătălin Tripon, Cristiana Georgescu, *Dreptul proprietății intelectuale. Note de curs*, Editura Fundației „Andrei Șaguna”, 2000.

-Adrian M. Truichici, Adrian C. Dascălu, *Dreptul proprietății intelectuale*, Ed. Era, 2004.